

Β΄ Μέρος

Β1. Συγκεντρωτική Απεικόνιση του Προγράμματος Σπουδών

Θεματικά Πεδία	Θεματικές Ενότητες	Γενικοί Στόχοι	
		Ε΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	ΣΤ΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ
		Οι μαθητές/-τριες:	Οι μαθητές/-τριες:
ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ – ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	Ο Φυσικός Κόσμος, Επιστήμη και Εκπαίδευση – Η Επιστημονική και Εκπαιδευτική Μεθοδολογία με Διερεύνηση.	<ul style="list-style-type: none"> Να υιοθετήσουν την επιστημονική εκπαιδευτική μεθοδολογία με διερεύνηση. 	<ul style="list-style-type: none"> Να υιοθετήσουν την επιστημονική εκπαιδευτική μεθοδολογία με διερεύνηση.
ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΎΛΗ	Εισαγωγικό Ένθετο: Ενέργεια και Ύλη, ένα Ενιαίο Φυσικό Μέγεθος, Δημιουργία του Σύμπαντος.	<ul style="list-style-type: none"> Να συσχετίσουν την ενέργεια και την ύλη ως τα δύο «πρόσωπα» του ίδιου φυσικού μεγέθους, της ενέργειας-ύλης. 	
	Ενέργεια, Μορφές Ενέργειας.	<ul style="list-style-type: none"> Να διακρίνουν τις μορφές της ενέργειας και τις μορφές ή καταστάσεις της ύλης (στερεά, υγρά, αέρια) και τα βασικά μακροσκοπικά χαρακτηριστικά τους. Να περιγράφουν τις διαφοροποιήσεις στον τρόπο κίνησης των μορίων στις τρεις καταστάσεις της ύλης. Να εντοπίζουν τις μεταμορφώσεις και την υποβάθμιση της ενέργειας και να αναφέρουν τρόπους για την εξοικονόμησή της. 	
	Ύλη, Μορφές ή Καταστάσεις της Ύλης: Στερεά, Υγρά, Αέρια		
	Όγκος: Μετρήσεις Όγκου.		
	Μάζα: Συγκρίσεις/Μετρήσεις Μαζών.		
	Ένθετο: Δομή της Ύλης.		
Μεταμορφώσεις Ενέργειας, Αποθήκες Ενέργειας, Υποβάθμιση της Ενέργειας. Ένθετο: Τροφές και Ενέργεια.			
Ανανεώσιμες/ Καθαρές και μη Μορφές Ενέργειας.			
Σχέδιο Δράσης: Οικονομία στη Χρήση της Ενέργειας.			
ΘΕΡΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ	Θερμότητα και Θερμοκρασία : Η Σχέση	<ul style="list-style-type: none"> Να διακρίνουν το 	

ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΑ, ΘΕΡΜΟΔΥΝΑΜΙΚΗ	<p>τους. Θερμόμετρο (είδη θερμομέτρων, εκτίμηση – μέτρηση).</p> <p>Μεταμορφώσεις ή Αλλαγές της Κατάστασης της Ύλης με τη Θερμοκρασία: Τήξη, Πήξη, Εξάτμιση, Βρασμός, Υγροποίηση.</p> <p>Διαστολή και Συστολή της Ύλης με τη Θερμοκρασία: Διαστολή και Συστολή Στερεών, Υγρών και Αερίων.</p> <p>Η Θερμότητα Μεταδίδεται με Αγωγή.</p> <p>Η Θερμότητα Μεταφέρεται με Ρεύματα.</p> <p>Η Θερμότητα Διαδίδεται με ακτινοβολία.</p>	<p>φυσικό μέγεθος «θερμότητα» από το φυσικό μέγεθος «θερμοκρασία».</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να ερμηνεύουν τις μεταμορφώσεις ή αλλαγές κατάστασης της ύλης με τη θερμοκρασία και τη διαστολή και συστολή της ύλης με τη θερμοκρασία. • Να περιγράφουν τις διαφοροποιήσεις στον τρόπο κίνησης των μορίων στις τρεις καταστάσεις της ύλης. • Να περιγράφουν τους τρόπους μετάδοσης, μεταφοράς και διάδοσης της θερμότητας. 	
ΜΟΡΙΑ ΚΑΙ ΚΥΤΤΑΡΑ – ΖΩΗ – ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	<p>Μόριο – Η Μονάδα της Ύλης. Κύτταρο – Η Μονάδα Ζωής.</p> <p>Μέρη Φυτού – Φωτοσύνθεση – Αναπνοή, Διαπνοή.</p> <p>Αναπνοή – Αναπνευστικό σύστημα.</p> <p>Αναπνοή και Υγεία.</p> <p>Πεπτικό Σύστημα - Μάσηση</p> <p>Η Καρδιά – Μικρή και Μεγάλη κυκλοφορία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναφέρουν ότι το κύτταρο είναι βασική δομική και λειτουργική μονάδα όλων των ζωντανών οργανισμών. • Να συσχετίσουν τον ρόλο των μορίων ως βασικών μονάδων της ύλης και του κυττάρου ως του πρώτου επιπέδου οργάνωσης της ζωής. • Να αναγνωρίζουν τη δομή των φυτών, καθώς και τις βασικές τους λειτουργίες. • Να αναγνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του αναπνευστικού συστήματος. • Να αναγνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του κυκλοφορικού συστήματος. 	

		<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν τη δομή και τη λειτουργία του πεπτικού συστήματος. 	
	<p>Αναπαραγωγικό σύστημα. Η ανάπτυξη του Εμβρύου. Εφηβεία Προστασία από τα μικρόβια. Πρόληψη και Αντιμετώπιση Ασθενειών. Ένθετο: Καθημερινή Υγιεινή.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το αναπαραγωγικό σύστημα του άνδρα και της γυναίκας, τη σύλληψη και την ανάπτυξη του εμβρύου και την υγιεινή στη διάρκεια της εφηβείας. • Να αναφέρουν τις κυριότερες βιολογικές αλλαγές στη διάρκεια της εφηβείας και τις σωματικές/ψυχολογικές επιπτώσεις τους στον/στην έφηβο/-η • Να αιτιολογούν τη σημασία της ατομικής υγιεινής. • Να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με την προστασία από τα μικρόβια και την πρόληψη και αντιμετώπιση των ασθενειών.
ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΑ – ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ/ΚΡΙΣΗ	Κλιματική Αλλαγή/Κρίση, Επίδραση Ανθρώπου στα Οικοσυστήματα, Κρίση Βιοποικιλότητας.	<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίζουν το φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής/κρίσης, τις βασικές ιδιότητες του κυριότερου αερίου του θερμοκηπίου, του CO₂, και να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τις επιπτώσεις της στον πλανήτη μας και στον άνθρωπο. 	
ΠΕΔΙΑ ΚΑΙ ΚΥΜΑΤΑ – ΗΧΟΣ ΚΑΙ ΦΩΣ	<p>Παραγωγή Ήχου. Διάδοση Ήχου. Ανάκλαση – Απορρόφηση του Ήχου. Το Αυτί. Ηχορύπανση, Ηχοπροστασία.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τους μηχανισμούς παραγωγής και διάδοσης του ήχου. • Να διερευνούν τα φαινόμενα της ανάκλασης και της απορρόφησης του ήχου. • Να αναγνωρίζουν το αυτί ως όργανο ακοής του 	

		ανθρώπου και να προβληματιστούν σχετικά με την ηχορύπανση και την προστασία από αυτή.	
	Διάδοση Φωτός. Ανάκλαση – Διάχυση Φωτός. Απορρόφηση Φωτός. Διάθλαση Φωτός. Φως και Χρώματα. Το Μάτι μας – Πώς Βλέπουμε. Ένθετο: Φωτογραφική Μηχανή.		<ul style="list-style-type: none"> • Να αναγνωρίσουν ότι το φως διαδίδεται ευθύγραμμα. • Να μελετήσουν τα φαινόμενα της ανάκλασης, της διάχυσης και της απορρόφησης του φωτός. • Να γνωρίσουν το φαινόμενο της διάθλασης του φωτός όταν αυτό διαδίδεται σε διάφορα υλικά. • Να παρατηρήσουν το φαινόμενο της ανάλυσης και της σύνθεσης του φωτός. • Να εκτιμήσουν τη χρησιμότητα ύπαρξης των δύο ματιών. • Να υιοθετήσουν συμπεριφορές που επιτρέπουν τη διατήρηση και την προστασία της όρασης.
ΔΥΝΑΜΕΙΣ – ΚΙΝΗΣΕΙΣ	Οι Δυνάμεις – Με επαφή – Από Απόσταση – Το βάρος. Πώς Μετράμε τη Δύναμη. Τριβή – Παράγοντες από τους Οποίους Εξαρτάται. Πίεση. Υδροστατική Πίεση. Ατμοσφαιρική Πίεση.		<ul style="list-style-type: none"> • Να αντιληφθούν τη σημασία των δυνάμεων για την ερμηνεία φυσικών φαινομένων και καταστάσεων της καθημερινής ζωής. • Να αναγνωρίζουν την τριβή (επιθυμητή ή όχι) σε φαινόμενα της καθημερινής ζωής. • Να διαχωρίζουν τη δύναμη από την πίεση. • Να χρησιμοποιούν σωστά τις έννοιες «ατμοσφαιρική πίεση» και «υδροστατική πίεση» για να ερμηνεύουν φαινόμενα της καθημερινής ζωής.
ΗΛΕΚΤΡΟΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ	Στατικός Ηλεκτρισμός. Πότε ανάβει το Λαμπάκι. (πυρακτώσεως / led) Απλό Ηλεκτρικό Κύκλωμα. Ηλεκτρικό Ρεύμα		<ul style="list-style-type: none"> • Να διακρίνουν τα ηλεκτρικά φορτία σε δύο είδη (θετικό, αρνητικό). • Να αναγνωρίζουν ότι τα ομώνυμα φορτία απωθούνται, ενώ τα ετερόνυμα έλκονται.

ΗΛΕΚΤΡΙ- ΣΜΟΣ ΚΑΙ ΜΑΓΝΗΤΙ- ΣΜΟΣ	(προσομοιώσεις)		<ul style="list-style-type: none"> • Να ερμηνεύουν φαινόμενα που συνδέονται με το ηλεκτρικό ρεύμα. • Να κατασκευάσουν απλά ηλεκτρικά κυκλώματα. • Να περιγράψουν τις ενεργειακές μεταβολές σε ένα ηλεκτρικό κύκλωμα. • Να χρησιμοποιούν το κατάλληλο μοντέλο ροής του ηλεκτρικού ρεύματος για να ερμηνεύουν τη φωτοβολία των λαμπτήρων ή τη λειτουργία άλλων συσκευών σε ένα κύκλωμα. • Να συνδέουν το ηλεκτρικό ρεύμα με γενικότερες «μεγάλες ιδέες» (κίνηση σωματιδίων του μικρόκοσμου, διατήρηση-μεταφορά ενέργειας). • Να συσχετίζουν τα αποτελέσματα των ερευνητικών διαδικασιών τους με τη λειτουργία των ηλεκτρικών συσκευών στην τάξη ή στο σπίτι τους. • Να χρησιμοποιούν με ασφάλεια ηλεκτρικές συσκευές.
	Αγωγοί και Μονωτές.		
	Ο Διακόπτης.		
	Σύνδεση σε Σειρά – Παράλληλη.		
	Ηλεκτρικό Ρεύμα, μια Επικίνδυνη Υπόθεση, Βραχυκύκλωμα, Ασφάλειες.		
Ένθετο: Νευρικό Σύστημα, Μεταφορά Πληροφορίας.			
	Μαγνήτης – Ο Μαγνήτης προσανατολίζεται.		<ul style="list-style-type: none"> • Να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για τα φαινόμενα τα σχετικά με τους μαγνήτες και τον ηλεκτρομαγνητισμό. • Να αντιληφθούν τη συμβολή του ηλεκτρομαγνητισμού στην εξέλιξη του παγκόσμιου πολιτισμού.
	Από τον Ηλεκτρισμό στον Μαγνητισμό – Ο ηλεκτρομαγνήτης.		
	Από τον Μαγνητισμό στον Ηλεκτρισμό – Η Ηλεκτρογεννήτρια (ηλεκτρικοί κινητήρες, ηλεκτρογεννήτρια, τεχνολογία).		
ΟΞΕΑ, ΒΑΣΕΙΣ, ΑΛΛΑΤΑ	Στα Ίχνη των Οξέων και των Βάσεων.		<ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίσουν τις βασικές ιδιότητες των οξέων, των βάσεων και των αλάτων και να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τους κινδύνους από τη χρήση τους στην καθημερινότητα.
	Τα Άλατα.		
	Οξέα και Βάσεις στην Καθημερινή Ζωή.		
ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΦΥΣΙΚΗ – ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ – ΔΙΑΣΤΗΜΑ	Ηλιακό Σύστημα.		<ul style="list-style-type: none"> • Να γνωρίσουν τα βασικά χαρακτηριστικά του ηλιακού συστήματος και να υιοθετήσουν μια
	Η Γη από το Διάστημα.		
	Άρης.		

			διαφορετική οπτική για τον πλανήτη μας αναγνωρίζοντας τη θέση του στο σύμπαν.
--	--	--	---